

ПРЕДЛОГ

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МАЂАРСКЕ О СОЦИЈАЛНОЈ СИГУРНОСТИ

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Републике Србије и Мађарске о социјалној сигурности, који је потписан у Будимпешти, 29. новембра 2013. године, у оригиналу на српском и мађарском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Републике Србије и Мађарске о социјалној сигурности у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МАЂАРСКЕ О СОЦИЈАЛНОЈ СИГУРНОСТИ

Република Србија и Мађарска,
у даљем тексту: „стране уговорнице”,
у жељи да уреде међусобне односе у области социјалне сигурности,
договориле су се следеће:

Део I
ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Дефиниције појмова

(1) У овом споразуму следећи појмови значе:

1. „територија”

за Републику Србију, територија Републике Србије;
за Мађарску, територија Мађарске;

2. „правни прописи”

закони, подзаконски и други општи акти, који се односе на области из члана 2. овог споразума, укључујући међународне уговоре као део правног система страна уговорница;

3. „надлежни орган”

У Републици Србији: министарства надлежна за области регулисане правним прописима из члана 2. овог споразума;

У Мађарској: министар, министарства, односно други орган управе надлежан за области регулисане правним прописима из члана 2. овог споразума;

4. „носилац”

орган, односно организација надлежна за спровођење правних прописа из члана 2. овог споразума;

5. „надлежни носилац”

носилац код кога је лице осигурано у време подношења захтева за давање или од кога има или од кога би имало право на давање;

6. „орган за везу”

орган који је одређен ради ефикаснијег спровођења овог споразума;

7. „период осигурања”

време за које су плаћени доприноси и период признат као такав према правним прописима страна уговорница;

8. „новчано давање”

пензија и друга новчана давања, укључујући додатке, допуне, усклађивања и повећања;

9. „давање у натури”

здравствене услуге и давања, осим новчаних;

10. „пребивалиште”

место сталног, уобичајеног боравка;

11. „боравиште”

место привременог боравка;

12. „осигураник”

лице које је осигурано или је било осигурано према правним прописима из члана 2. овог споразума;

13. „корисник”

лице које је остварило право према правним прописима из члана 2. овог споразума.

(2) У овом споразуму остали појмови имају значење које им припада према правним прописима страна уговорница.

Члан 2.

Правни прописи на које се овај споразум односи

(1) Овај споразум се односи:

- на правне прописе Републике Србије о:

1. здравственом осигурању, здравственој заштити и материнству;
2. повреди на раду и професионалној болести;
3. пензијском и инвалидском осигурању;
4. осигурању за случај незапослености.

- на правне прописе Мађарске

1. у области социјалног осигурања о:
 - 1.1. обавези осигурања и плаћању доприноса за давања из социјалног осигурања и давања за случај незапослености;
 - 1.2. давањима из обавезног здравственог осигурања;
 - 1.3. пензијама из социјалног осигурања;
 - 1.4. давањима за лица са измењеном радном способношћу.
2. у области давања за незапосленост о:
 - 2.1. накнади за тражење запослења,
 - 2.2. помоћи за предпензијско тражење запослења.

(2) Овај споразум се односи на све правне прописе којима се обухватају, мењају или допуњују правни прописи из става 1. овог члана.

(3) Овај споразум се односи и на оне правне прописе којима се утврђују нови системи или гране социјалне сигурности у једној страни уговорници, уколико надлежни орган те стране уговорнице о томе обавести надлежни орган друге стране уговорнице и овај не изрази своје неслагање у року од три месеца од дана приспећа писменог обавештења.

Члан 3.

Лица на која се овај споразум примењује

Овај споразум се примењује на:

1. лица за која важе или су важили правни прописи једне или обе стране уговорнице и
2. друга лица која права изводе од лица назначених под 1.

Члан 4.

Једнаки третман

Приликом примене правних прописа једне стране уговорнице, лица из члана 3. овог споразума су изједначена са држављанима те стране уговорнице, уколико овим споразумом није другачије одређено.

Члан 5.

Трансфер давања

(1) Новчана давања по прописима једне стране уговорнице не могу се умањити, мењати, ставити у стање мировања, одузети или запленили због тога што корисник има пребивалиште или боравиште на територији друге стране уговорнице.

(2) Новчана давања по правним прописима једне стране уговорнице се исплаћују кориснику који има пребивалиште на територији друге стране уговорнице.

(3) Држављанима друге стране уговорнице трансфер давања из става 1. овог члана се врши под истим условима као и сопственим држављанима у случају када имају пребивалиште или боравиште на територији треће државе.

(4) Став 2. овог члана се не примењује на давања остварена у Републици Србији по основу најнижег износа пензије.

(5) Одредба става 2. овог члана не односи се на давања по основу незапослености.

Члан 6.

Изједначеност чињеница

(1) Ако нека чињеница према правним прописима једне стране уговорнице, има правно дејство на неко давање, односно право, та страна уговорница узима у обзир исту такву чињеницу насталу на територији друге стране уговорнице као да је настала на њеној територији.

(2) У примени правних прописа Републике Србије став 1. овог члана не примењује се у случају запослења или обављања самосталне делатности корисника пензије на територији Мађарске.

Део II

ОДРЕДБЕ О ПРАВНИМ ПРОПИСИМА КОЈИ СЕ ПРИМЕЊУЈУ

Члан 7.

Опште одредбе

(1) Обавеза осигурања одређује се према правним прописима оне стране уговорнице на чијој територији лице обавља посао и у случају када се пребивалиште запосленог или седиште послодавца налази на територији друге стране уговорнице, ако одредбама чл. 8. и 9. овог споразума није другачије одређено.

(2) На лице које је истовремено запослено или обавља самосталну делатност на територији обе стране уговорнице примењују се искључиво правни прописи стране уговорнице на чијој територији има пребивалиште.

(3) На лице које је истовремено запослено на територији једне стране уговорнице и обавља самосталну делатност на територији друге стране уговорнице примењују се искључиво правни прописи стране уговорнице на чијој територији је лице запослено.

Члан 8.

Посебне одредбе

(1) На запослене у државним и јавним службама и са њима изједначена лица упућена на територију друге стране уговорнице примењују се правни прописи стране уговорнице која их је упутила.

(2) Ако послодавац са седиштем на територији једне стране уговорнице упути запосленог на рад на територију друге стране уговорнице, на њега се, примењују правни прописи прве стране уговорнице, као да је запослен на њеној територији, уколико период упућивања није дужи од 24 месеца.

(3) Ако лице које обавља самосталну делатност у једној страни уговорници оде у другу страну уговорницу ради привременог обављања те делатности, на њега се, примењују правни прописи прве стране уговорнице, као да у њој обавља делатност, уколико период привременог обављања те делатности није дужи од 24 месеца.

(4) Ако послодавац који се бави ваздушним, друмским или железничким саобраћајем (превозом, шпедицијом и транспортом) са седиштем на територији једне стране уговорнице упути запосленог на територију друге стране уговорнице, на њега се примењују правни прописи стране уговорнице у којој је седиште послодавца, као да је запослен на њеној територији.

(5) На запослене на броду или другим пловилима, примењују се правни прописи стране уговорнице под чијом заставом брод или друго пловило плови.

(6) На лица која нису запослена на броду или другим пловилима, а која обављају послове утовара, истовара, поправке или надзора брода или другог пловила у луци друге стране уговорнице примењују се правни прописи стране уговорнице којој лука припада.

(7) Примена правних прописа једне стране уговорнице за лица из става 2. и 3. овог члана се може, на заједнички захтев послодавца и запосленог, односно молбу лица које обавља самосталну делатност изузетно да продужи за још 24 месеца уз сагласност надлежног органа, односно институције коју он овласти, стране уговорнице где се делатност обавља.

(8) Захтев за давање сагласности о продужетку примене правних прописа подноси се у Републици Србији министарству надлежном за послове пензијског и инвалидског осигурања, а у Мађарској Земаљској каси за здравствено осигурање.

Члан 9.

Дипломатска и конзуларна представништва

(1) На чланове дипломатског и конзуларног представништва упућене у другу страну уговорницу, као и на чланове њихових породица који живе са њима у истом домаћинству и нису осигурани по другом основу, примењују се правни прописи стране уговорнице из које су упућени.

(2) На запослене као приватна послуга код чланова дипломатског и конзуларног представништва упућене у другу страну уговорницу, као и на

чланове њихових породица који живе са њима у истом домаћинству и нису осигурани по другом основу, примењују се правни прописи стране уговорнице из које су упућени.

(3) На запослене из става 2. овог члана који нису упућени примењују се правни прописи стране уговорнице на чијој су територији запослени, а дипломатско и конзуларно представништво, односно њихови чланови који их запошљавају, дужни су да се придржавају правних прописа те државе који важе за послодавца.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, запослени који су држављани стране уговорнице чије је дипломатско или конзуларно представништво, могу се, у року од три месеца од дана запослења, односно ако су на дан ступања на снагу овог споразума већ запослени, од дана његовог ступања на снагу, определити за примену правних прописа те стране уговорнице.

Члан 10.

Изузеци

На заједнички захтев запосленог и његовог послодавца, односно лица које самостално обавља делатност, надлежни органи две стране уговорнице, односно субјекти које они овласте, могу споразумно договорити изузетке од чл. 7. до 9. овог споразума, при чему морају узети у обзир врсту и околности запослења.

Део III

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Поглавље 1.

Болест и материнство

Члан 11.

Сабирање периода осигурања

Период осигурања навршен према правним прописима обе стране уговорнице се, ако је то потребно, сабира за стицање права на давање у природи и новчано давање и за одређивање трајања тог давања, под условом да се ти периоди не поклапају

Члан 12.

Давања у природи

(1) Лице које има право на давања у природи према правним прописима једне стране уговорнице, има право на давања у природи за време привременог боравка на територији друге државе када његово стање захтева хитно пружање здравствене заштите, под условом да није отишло на територију друге стране уговорнице у циљу лечења.

(2) Изузетно од става 1. овог члана лица из члана 8. став 1. и члана 9. ст. 1. и 2. овог споразума имају право на давања у природи у складу са правним прописима стране уговорнице у коју су упућени, на терет надлежног носиоца.

(3) Право на давања у природи има и лице које је од надлежног носиоца добило претходно одобрење да привремено пређе на територију друге стране уговорнице да би у њој било лечено.

(4) Услови за стицање права на давања одређују се према правним прописима које примењује надлежни носилац, а начин коришћења права на давање се одређује према правним прописима који важе за носиоца места боравка.

(5) Одредбе ст. 1, 2. и 4. овог члана се примењују и на чланове породице.

Члан 13.

Лица која имају пребивалиште на територији једне стране уговорнице и раде у другој

(1) Лице које има пребивалиште на територији једне стране уговорнице и испуњава услове потребне за стицање права на давања према правним прописима стране уговорнице у којој ради, може да користи давања у природи које пружа носилац места пребивалишта за рачун надлежног носиоца према одредбама својих правних прописа.

(2) Лице из става 1. овог члана које борави на територији стране уговорнице у којој се налази надлежни носилац, користи давања у природи према одредбама правних прописа те стране уговорнице као да у њој има пребивалиште и онда ако је већ користило пре свог боравка давања у природи за исти случај болести или материнства.

Члан 14.

Право на давања члановима породице са пребивалиштем на територији друге стране уговорнице

(1) Чланови породице лица које је осигурано код носиоца једне стране уговорнице, корисници су давања у природи када имају пребивалиште на територији друге стране уговорнице као да су осигурани код носиоца места њиховог пребивалишта. Обим и начин пружања наведених давања утврђени су на основу одредаба правних прописа тог носиоца.

(2) Чланови породице који бораве или промене пребивалиште на територију надлежне стране уговорнице користе давања у складу са одредбама правних прописа те стране уговорнице. Ово правило се примењује и када су чланови породице већ користили за исти случај болести или материнства давања која пружа носилац стране уговорнице на чијој територији су раније имали пребивалиште.

(3) Када чланови породице из става 1. овог члана обављају професионалну делатност или су корисници пензије или ренте која им даје право на давања у природи према правним прописима стране уговорнице у којој имају пребивалиште на њих се не примењују одредбе овог члана.

Члан 15.

Корисници пензије

(1) На корисника пензије остварене према правним прописима обе стране уговорнице примењују се правни прописи за пружање давања у природи стране уговорнице на чијој територији има пребивалиште, а на терет њеног носиоца.

(2) На корисника пензије остварене према правним прописима једне стране уговорнице који има пребивалиште на територији друге стране уговорнице на

пружање давања у природи примењују се правни прописи те стране уговорнице, као да је право на пензију остварено према њеним правним прописима, а на терет надлежног носиоца.

(3) Корисник пензије из става 2. овог члана са пребивалиштем на територији једне стране уговорнице чије стање за време боравка на територији друге стране уговорнице захтева хитно пружање здравствених услуга има право на те услуге према правним прописима и на терет носиоца друге стране уговорнице.

(4) Одредбе ст. 1. до 3. овог члана се примењују и на чланове породице корисника пензије, који изводе право на здравствено осигурање по основу корисника пензије.

(5) Одредбе овог члана се не примењују ако је лице по основу обављања професионалне делатности здравствено осигурано у складу са правним прописима једне од страна уговорница.

Члан 16.

Одобравање давања веће вредности

(1) За одобрење протеза и других давања у природи веће вредности није потребна сагласност надлежног носиоца ако давање није могуће одложити без угрожавања живота или здравља односног лица, или ако се трошкови давања накнађују у оквиру паушалног обрачуна предвиђеног чланом 21. став 2. овог споразума. У свим осталим случајевима је неопходна претходна сагласност надлежног носиоца.

(2) Под давањима из става 1. овог члана подразумевају се услуге чија вредност у моменту њиховог пружања прелази противвредност од 500 ЕУР изражену у националној валути стране уговорнице.

Члан 17.

Пружање давања у природи

(1) Право на давања у природи на основу чл. 12. до 16. и члана 29. став 1. овог споразума лице доказује потврдом издатом од стране надлежног носиоца. Ако лице приликом коришћења давања у природи није могло да преда потврду, носилац надлежан према месту боравишта затражиће њено накнадно издавање од надлежног носиоца.

(2) Лице које користи давања у природи на основу члана 12. став 3. овог споразума на територији друге стране уговорнице обавезно је да носиоцу надлежном према месту боравка преда потврду којом се потврђује да је надлежни носилац у једној страни уговорници одобрио лечење у складу са здравственим стањем у другој страни уговорници.

(3) Лице које жели да користи давања у природи на основу чл. 13. до 15. овог споразума обавезно је да себе, односно своје чланове породице пријави носиоцу места пребивалишта потврдом издатом од стране надлежног носиоца. Носилац места пребивалишта може затражити накнадно издавање потврде.

(4) Потврда из става 3. овог члана важи до последњег дана рока који је на њој наведен или док носилац према месту пребивалишта не добије званично, писмено обавештење о престанку њеног важења.

Члан 18.

Накнада у случају непридржавања прописаног поступка

(1) Лицу из чл. 12. до 16. овог споразума које је користило право на давања у натури на начин који није предвиђен чланом 17. овог споразума, настале трошкове надокнађује надлежни носилац, према правним прописима које он примењује.

(2) Носилац који је пружио давања из става 1. овог члана обавезан је да надлежном носиоцу, на његов захтев, достави неопходну документацију.

Члан 19.

Новчана давања

Новчана давања у случају болести или материнства пружа надлежни носилац непосредно кориснику према правним прописима које примењује.

Члан 20.

Носилац који пружа давања у натури

У случају из члана 12. до 16. овог споразума, давања у натури пружа:

- у Републици Србији – организациона јединица носиоца здравственог осигурања
- у Мађарској – орган здравственог осигурања.

Члан 21.

Накнада трошкова

(1) Надлежни носилац надокнађује носиоцу друге стране уговорнице стварне трошкове настале у вези са давањима у натури пруженим на основу овог споразума, осим административних трошкова.

(2) Органи за везу страна уговорница могу, у циљу поједностављења поступка обрачуна да договоре да се за одређене групе случајева изврши паушални обрачун и накнада насталих трошкова.

Поглавље 2.

Старост, инвалидност и смрт

Члан 22.

Сабирање периода осигурања

(1) Ако је према правним прописима једне стране уговорнице стицање, очување или поновно признавање права на давање условљено навршењем периода осигурања, носилац те стране уговорнице узима у обзир, ако је потребно, и периоде осигурања навршене према правним прописима друге стране уговорнице, као да су навршени према правним прописима које он примењује, под условом да се не односе на исто време.

(2) Ако је према правним прописима једне стране уговорнице, право на одређено давање условљено навршењем периода осигурања у одређеном занимању, односно послу или у занимању за које постоји посебан систем, носилац те стране уговорнице за пружање таквог давања узима у обзир и

периоде осигурања који су, према правним прописима друге стране уговорнице, навршени у одговарајућем систему или у сличном занимању, односно послу.

(3) Ако, и поред примене ст. 1. и 2. овог члана нису испуњени услови за стицање права на давање надлежни носилац узима у обзир и периоде осигурања навршене у трећим државама са којима обе стране уговорнице имају закључене споразуме о социјалном осигурању којима се предвиђа сабирање периода осигурања. Ако само једна страна уговорница има споразум са трећом државом, она узима у обзир и периоде осигурања који су њени држављани навршили у трећој држави, ако споразумом са том државом није другачије утврђено.

(4) У случају Мађарске став 3. се не односи на оне периоде осигурања који се могу рачунати а који су стечени према правним прописима треће државе са којом Мађарска има закључен споразум на територијалном принципу.

(5) Ако према правним прописима једне стране уговорнице, време коришћења пензија продужава период у коме морају бити навршени периоди осигурања, тај период се продужава одговарајућим временом коришћења пензије остварене према правним прописима друге стране уговорнице.

Члан 23.

Утврђивање самосталног давања

Ако право на давање постоји и без примене одредаба члана 22. овог споразума, надлежни носилац утврђује давање искључиво на основу периода осигурања који се узима у обзир према правним прописима које примењује.

Члан 24.

Утврђивање сразмерног давања у Републици Србији

Ако право на давање постоји само уз примену члана 22. овог споразума, надлежни носилац утврђује износ давања на начин тако што:

1. обрачунава теоријски износ давања који би припадао да су укупни периоди осигурања који се узимају у обзир за обрачун давања навршени према правним прописима које он примењује. Износ давања који не зависи од дужине периода осигурања узима се као теоријски износ;

2. на основу тако обрачунатог износа, утврђује износ давања сразмеран односу између периода осигурања навршених искључиво према правним прописима које он примењује и укупних периода осигурања који се узимају у обзир за обрачун давања;

3. ако збир периода осигурања навршених према правним прописима обе државе уговорнице прелази најдуже периоде осигурања утврђене према правним прописима једне стране уговорнице за стицање пуног давања, надлежни носилац те државе ће узети најдужи период навршен према правним прописима које примењује, уместо збира навршених периода.

Члан 25.

Утврђивање пензије у Мађарској на принципу pro rata

Ако односно лице право на пензију према мађарским правним прописима може да оствари искључиво сабирањем периода осигурања, мађарски носилац утврђује онај део пензије који би пао на његов терет када би се код утврђивања пензије морао узети у обзир укупни период осигурања

остварен према правним прописима обе стране уговорнице. Овако утврђен износ пензије исплаћује носилац сразмерно односу између периода осигурања навршених искључиво према мађарским правним прописима и укупних периода осигурања навршених према правним прописима обе стране уговорнице.

Члан 26.

Основ за утврђивање давања

Ако се према правним прописима једне стране уговорнице износ давања обрачунава на основу зараде, основице осигурања, уплаћеног доприноса односно основице доприноса у одређеном периоду, надлежни носилац узима у обзир зараду, основицу осигурања, уплаћени допринос односно основицу доприноса искључиво из периода осигурања навршеног према правним прописима које он примењује.

Члан 27.

Периоди осигурања краћи од годину дана

(1) Ако је укупан период осигурања, који се према правним прописима једне стране уговорнице узимају у обзир за обрачунавање давања, краћи од годину дана, не одобрава се право на давање, изузев у случају када, према тим правним прописима, постоји право на давање само по основу тих периода осигурања.

(2) Периоди осигурања из става 1. овог члана по основу којих носилац једне стране уговорнице не одобрава давање, узима у обзир носилац друге стране уговорнице за стицање, очување и поновно признавање права на давање, као и одређивање његове висине, као да су навршени према његовим правним прописима.

Члан 28.

Утврђивање давања за лица са измењеном радном способношћу у Мађарској

(1) Изузетно од одредаба чл. 23, 25. и 27. овог споразума, давања за лица са измењеном радном способношћу у Мађарској, одређују се на следећи начин:

(2) Ако се утврди право у складу са мађарским правним прописима, давање се обрачунава на следећи начин:

2.1 Израчунавањем износа давања искључиво према мађарским правним прописима, умањеног за износ додељен од стране надлежног носиоца друге стране уговорнице и

2.2. Израчунавањем износа давања у складу са мађарским правним прописима који је сразмерно једнак периоду осигурања навршеног према мађарским правним прописима и периодима осигурања навршеним према правним прописима обе стране уговорнице.

(3) Заинтересовано лице има право да оствари већи од износа обрачунатих у складу са ставом 2. тач. 2.1. и 2.2.

(4) Уколико право може да се оствари искључиво узимајући у обзир периоде осигурања навршене према правним прописима друге стране уговорнице, сразмерно утврђен износ се обрачунава од теоријског износа израчунатог узимајући у обзир навршене периоде према правним прописима обе

стране уговорнице. Сразмерни износ одговара односу периода осигурања навршених према мађарским правним прописима према укупним периодима осигурања навршених према правним прописима обе стране уговорнице. Мађарски надлежни носилац исплаћује само сразмерни део давања израчунат овим методом.

- (5) Износ давања остварен у складу са ставом 2. тачка 2.2. и ставом 3. овог члана не може бити умањен за износ давања који је остварен код надлежног носиоца друге стране уговорнице.
- (6) Не дирајући у мађарске правне прописе, уколико су периоди осигурања навршени према мађарским правним прописима краћи од 365 дана, мађарски надлежни носилац неће доделити давања предвиђена овим чланом.
- (7) Давања за рехабилитацију пружају се искључиво лицима која имају пребивалиште у Мађарској.

Поглавље 3.

Осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести

Члан 29.

Давања за случај повреде на раду и професионалне болести

- (1) Лице које претрпи повреду на раду или је оболело од професионалне болести, остварује право на давања у природи према правним прописима стране уговорнице код које је осигурано.
- (2) Лице које претрпи повреду на раду остварује право на новчана давања према правним прописима стране уговорнице код које је осигурано.
- (3) За давања у природи која се пружају по основу повреде на раду или професионалне болести, примењују се одговарајући чланови овог споразума. Трошкове за пружена давања носиоци страна уговорница узајамно обрачунавају у складу са чланом 21. овог споразума.
- (4) Ако правни прописи једне стране уговорнице предвиђају да се приликом утврђивања губитка или умањења радне способности због повреде на раду или професионалне болести, или приликом утврђивања права на давање морају узети у обзир и претходне повреде на раду и професионалне болести узимају се у обзир и повреде на раду и професионалне болести у складу са правним прописима друге стране уговорнице.
- (5) Ако лице на путу ради ступања на посао доживи повреду сматраће се да је до повреде дошло на територији стране уговорнице код које је лице осигурано.

Члан 30.

Новчано давање за случај професионалне болести

- (1) Приликом утврђивања права на давање по основу одређене професионалне болести носилац једне стране уговорнице узима у обзир и оне делатности опасне по здравље које према правним прописима друге стране уговорнице и према својој природи могу бити узроци те професионалне болести. Ако право на новчано давање за случај професионалне болести постоји према правним прописима обе стране уговорнице, давања одобрава страна уговорница према чијим правним прописима је лице последњи пут осигурано по основу обављања делатности која је узроковала професионалну болест.

(2) Ако је лице које је по основу професионалне болести примало или прима новчано давање на терет носиоца једне стране уговорнице, због погоршања болести проузрокованог обављањем делатности која према правним прописима друге стране уговорнице, може да изазове професионалну болест, поднело захтев за давање носиоцу друге стране уговорнице, носилац прве стране уговорнице и даље сноси трошкове давања, без обзира на погоршање, према својим правним прописима. Носилац друге стране уговорнице одобрава давање у висини разлике између давања које припада након погоршања и давања које би, по основу наступања те болести, припадало према његовим правним прописима.

Поглавље 4.

Незапосленост

Члан 31.

Сабирање периода осигурања

(1) Уколико правни прописи једне стране уговорнице исплату давања или трајање давања за случај незапослености везују за навршење одређеног периода, надлежни носилац те стране уговорнице ће периоде навршене у складу са правним прописима друге стране уговорнице сматрати као да су навршени према њеним правним прописима, уколико се они и према правним прописима прве стране уговорнице сматрају периодима осигурања, односно периодима на основу којих се остварује право и уколико се не поклапају.

(2) У односу на Републику Србију, за остваривање права на давање по основу незапослености потребно је да лице буде осигурано, пре подношења захтева, најмање онолико месеци колико је предвиђено њеним правним прописима.

(3) Код утврђивања износа давања за случај незапослености, према мађарским правним прописима, узима се, за време периода осигурања у другој страни уговорници, само одговарајућа просечна зарада у Мађарској у истој или сличној делатности евидентирана и објављена од стране за то надлежног органа. Давања за случај незапослености утврђују се у складу са мађарским правним прописима.

Део IV

РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Органи за везу и надлежни носиоци

(1) Органи за везу овлашћени за спровођење овог споразума утврђују се административним споразумом.

(2) Органи за везу и надлежни носиоци договарају мере за ефикасно спровођење овог споразума.

Члан 33.

Административни споразуми

Владе или надлежни органи страна уговорница закључују посебне споразуме за спровођење овог споразума.

Члан 34.

Сарадња органа и носилаца

- (1) Надлежни органи, органи за везу и носиоци се међусобно обавештавају о свим предузетим мерама за спровођење овог споразума и свим променама својих правних прописа у вези са применом овог споразума.
- (2) Надлежни органи, органи за везу и носиоци страна уговорница пружају узајамну бесплатну правну помоћ у примени овог споразума.
- (3) Лекарске прегледе који се обављају искључиво због примене правних прописа једне стране уговорнице, а односе се на лица која у другој страни уговорници имају пребивалиште или боравиште, обавиће на захтев надлежног носиоца и на његов терет, носилац према пребивалишту или боравишту. Лекарске прегледе који се обављају због примене правних прописа обе стране уговорнице, обавља на свој терет носилац према пребивалишту или боравишту тог лица.
- (4) Судови пружају правну помоћ у складу са прописима који се примењују у тој области.
- (5) Надлежни носиоци страна уговорница се међусобно и без одлагања обавештавају о подацима и чињеницама важним за пружање давања, уколико са њима располажу.

Члан 35.

Потврда о животу

У складу са правним прописима који се примењују, а најмање једанпут годишње, корисник права је обавезан, да на захтев надлежног носиоца, достави потврду о животу на утврђеном обрасцу.

Члан 36.

Дознаке

- (1) Новчана давања на која обавезује овај споразум носиоци исплаћују у складу са националним правним прописима.
- (2) Ако је носилац једне стране уговорнице обавезан да изврши плаћање носиоцу друге стране уговорнице, то плаћање ће извршити у националној валути друге стране уговорнице ако је валута друге стране уговорнице конвертибилна. У супротном, плаћања се извршавају у ЕУР.
- (3) Ако једна страна уговорница пропише ограничење девизног промета, стране уговорнице ће учинити све како би се обезбедиле дознаке новчаних средстава која припадају на основу овог споразума.

Члан 37.

Ослобађање од такси и овера

- (1) Ослобађање или смањење такси предвиђено правним прописима једне стране уговорнице за писмене поднеске или документа која се прилажу због примене њених правних прописа, односи се и на одговарајуће писмене поднеске и документа која се прилажу због примене правних прописа друге стране уговорнице.

(2) Исправе, документа и писмени поднесци било које врсте, који се прилажу приликом примене овог споразума, не подлежу надовири надлежног органа.

Члан 38.

Употреба језика

(1) Надлежни органи, органи за везу и носиоци страна уговорница приликом спровођења овог споразума и правних прописа на које се он односи, у међусобној комуникацији, и у комуникацији са заинтересованим лицима и њиховим представницима могу користити службени језик своје државе.

(2) Надлежни органи, органи за везу и носиоци страна уговорница не могу одбити поднеске или документа зато што су сачињени на службеном језику друге стране уговорнице.

Члан 39.

Једнак третман захтева

(1) Захтеви, документа и други поднесци за давања према правним прописима једне стране уговорнице, поднети надлежном органу, органу за везу или носиоцу друге стране уговорнице који је према правним прописима који се на њега примењују овлашћен за њихов пријем, третирају се као да су поднети надлежном носиоцу.

(2) Надлежни орган, орган за везу или носилац једне стране уговорнице коме је поднет захтев, документ или други писани поднесак је обавезан да га без одлагања, сагласно својим правним прописима, проследи надлежном носиоцу друге стране уговорнице.

(3) Захтев за давање, поднет према правним прописима једне стране уговорнице сматра се истовремено, и захтевом за одговарајуће давање према правним прописима друге стране уговорнице, осим ако подносилац изричито тражи да се одложи утврђивање права на новчано давање према правним прописима друге стране уговорнице.

Члан 40.

Признавање и извршење одлука

(1) Извршне одлуке судова, извршне одлуке и исправе надлежних органа или носилаца о доприносима и другим потраживањима из социјалног осигурања признају се у другој страни уговорници.

(2) Признање се може одбити само ако је у супротности са правним прописима, односно јавним поретком оне стране уговорнице у којој треба да се призна одлука или исправа.

(3) Извршне одлуке и исправе признате у складу са ставом 1. овог члана извршавају се на територији друге стране уговорнице. Извршни поступак се спроводи према правним прописима који се примењују на извршење одговарајућих одлука или исправа стране уговорнице на чијој територији треба да се спроведе извршење. Одлуке и исправе морају да садрже потврду о извршности (клаузула о извршењу).

(4) Узајамна помоћ носилаца у примени овог члана не укључује заступање у судском поступку.

Члан 41.

Накнада штете

(1) Ако лице које према правним прописима једне стране уговорнице прима давање за штету која је настала на територији друге стране уговорнице и има, према њеним правним прописима, право на накнаду штете од трећег лица, тада и носилац који исплаћује давање има право да тражи накнаду штете од трећег лица.

(2) Ако право на накнаду штете у вези са истоврсним давањима, по основу истог случаја штете, имају, у складу са ставом 1. овог члана, носиоци обе стране уговорнице, треће лице може исплатити накнаду штете, једном или другом носиоцу чиме се ослобађа даљих обавеза у вези накнаде штете. Носиоци ће намирити своја потраживања по овом основу сразмерно давањима која исплаћују.

Члан 42.

Неосновано плаћена новчана давања

Ако је носилац једне стране уговорнице без правног основа или грешком исплатио новчано давање, овако исплаћени износ може да се одбије у корист односног носиоца од одговарајућег давања које се исплаћује према правним прописима друге стране уговорнице. Обустава се врши према правним прописима друге стране уговорнице.

Члан 43.

Заштита података

На прослеђивање личних података током спровођења овог споразума, а у складу са правним прописима држава уговорница, важе следеће одредбе:

1. У сврху спровођења овог споразума надлежни орган, орган за везу или носилац једне стране уговорнице може надлежном органу, органу за везу или носиоцу друге стране уговорнице саопштити само личне податке неопходне за остваривање права. Страна која прима податке те податке може обрађивати и користити само за те потребе.
2. Страна која прима податке у сваком конкретном случају извештава страну која доставља податке у коју су сврху и са каквим резултатом достављени подаци употребљени.
3. Страна која доставља податке дужна је да брине о тачности података, као и о томе јесу ли преко потребни и примерени задатој сврси. Уколико установи да су достављени подаци нетачни или се према правним прописима које примењује нису смели доставити, о томе неизоставно треба обавестити примаоца података, који их, у зависности од околности, исправља или брише.
4. Страна која доставља податке, на захтев лица на кога се подаци односе, даје извештај о подацима који су о њему достављени, сврси коришћења, правном основу и временском року њиховог коришћења.
5. Подаци се неодложно бришу када престану бити потребни у сврху због које су послати.

6. Страна која доставља податке и страна која прима податке дужне су да достављене личне податке заштите од неовлашћеног приступа, промене и објављивања.

7. Стране уговорнице обезбедиће надзор над обрадом података у складу са својим правним прописима.

8. Стране уговорнице обезбедиће у случају повреде права у вези са заштитом података о личности, одговарајућу правну заштиту у складу са својим правним прописима.

Члан 44.

Решавање спорова

(1) Спорове у тумачењу или примени овог споразума решавају, споразумно, надлежни органи страна уговорница.

(2) Ако настали проблем није могуће решити на начин из става 1. овог члана, решава се дипломатским путем.

Део V

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

Прелазне одредбе

(1) Овај споразум не утврђује право на давање за период пре његовог ступања на снагу.

(2) Приликом примене овог споразума узимају се у обзир све чињенице настале пре његовог ступања на снагу.

(3) Давања утврђена пре ступања на снагу овог споразума неће се поново утврђивати.

Члан 46.

Специфичне обавезе Мађарске у вези са овим споразумом

Овај споразум ни у ком облику нема утицаја на обавезе Мађарске које проистичу из њеног чланства у Европској Унији. Према томе, ни одредбе овог споразума не могу се цитирати нити тумачити тако да укидају, суспендују или на било који начин утичу на обавезе Мађарске које произлазе из Уговора о оснивању Европске Уније.

Члан 47.

Ступање на снагу

(1) Овај споразум подлеже потврђивању.

(2) Овај споразум ступа на снагу првог дана трећег месеца по истеку месеца у коме је достављено последње обавештење о потврђивању.

(3) Ступањем на снагу овог споразума, у односима између Републике Србије и Мађарске престаје да важи Конвенција између Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Мађарске о уређењу питања

социјалног осигурања њихових држављана, закључена у Будимпешти, 7. октобра 1957. године.

Члан 48.

Трајање и отказивање

(1) Стране уговорнице овај споразум закључују на неодређено време. Свака страна уговорница га може, у текућој календарској години, у писменој форми, дипломатским путем, отказати закључно са 31. децембром текуће године, при чему отказни рок не може бити краћи од шест месеци.

(2) У случају отказивања овог споразума, његове одредбе се и даље примењују на стечена права, као и на захтеве поднете до дана његовог отказивања.

У потврду овога, опуномоћеници су потписали овај споразум и ставили печат.

Сачињено у Будимпешти, дана 29. новембра 2013. године, у два примерка, на српском и мађарском језику, при чему су текстови подједнако веродостојни.

За Републику Србију

За Мађарску

Раде Дробац
Амбасадор Републике Србије у
Мађарској

Андраш Донцев
Државни секретар за парламентарна
питања у
Министарству људских ресурса

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 1. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује њен међународни положај и односе са другим државама и међународним организацијама.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Ради уређивања области социјалне сигурности, након три рунде преговора, у Будимпешти је 29. новембра 2013. године потписан Споразум између Републике Србије и Мађарске о социјалној сигурности (у даљем тексту: Споразум).

Споразум представља свеобухватни међународни споразум којим се уређују области пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања и здравствене заштите, повреде на раду и професионалне болести, материнства и осигурања за случај незапослености.

Споразум је заснован на општеприхваћеним принципима, искуствима наше земље у овој области, као и на стандардима које предвиђа Уредба Европске уније број 883/04 која уређује социјалну сигурност радника миграната.

Основни принципи заступљени кроз одредбе споразума су: принцип националног третмана; примена правних прописа државе запослења на утврђивање обавезе за спровођење социјалног осигурања – са изузетком спровођења социјалног осигурања упућених лица и дипломатско-конзуларних представника; принцип осигурања – који омогућава да терет давања из социјалног осигурања сноси она држава чији је осигураник у питању; сабирање периода осигурања навршених у обе државе уговорнице ради остваривања права на давања; непосредна исплата стечених давања кориснику који је остварио право на давања (пензија).

III. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

IV. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Имајући у виду да је Споразум потписан 29. новембра 2013. године и да је Предлог закона о потврђивању Споразума, пре избора нове Владе већ био упућен у скупштинску процедуру, а да је у Мађарској завршена процедура потврђивања, у циљу што скорије примене Споразума по основу кога би наши и мађарски држављани остварили своја права, предлаже се да се овај закон донесе по хитном поступку.